

KLESZCZYŃSKI ZYGMUNT JANUSZ (1906-1986)

prawnik, turysta i krajoznawca

Urodził się 9.11.1906 r. w Miżyńcu k. Przemyśla jako syn Janusza i Marii z domu Czarny. Maturę zdał w gimnazjum w Gródku Jagiellońskim w 1926 r., a w 1934 r. ukończył Wydział Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Swoją młodość podzielił między harcerstwo i turystykę, wstępując do ZHP i w 1926 r. do PTT. Był instruktorem Chorągwi Lwowskiej ZHP, żołnierzem Września, a w czasie okupacji - komendantem Rejonu "Astra" Armii Krajowej we Lwowie (pseud. "Wiar") i pod pseud. "Stanisław" - komendantem Chorągwi Lwowskiej Harcerstwa Polskiego.

Po II wojnie światowej wraz z rodziną (żoną Martą z Gąsiorowskich i synem Adamem) zamieszkał w Bytomiu, gdzie pracował zawodowo w kluczu Państwowych Gospodarstw Rolnych. Za zorganizowanie w 1946 r. na Jasnej Górze spotkania instruktorów byłej Chorągwi Lwowskiej ZHP został skazany na 2,5 roku więzienia w Strzelcach Opolskich.

Po wyjściu zaczął intensywnie uprawiać turystykę górską oraz piesze wycieczki w okolicach Bytomia, będąc od 1946 r. członkiem katowickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i od 1949 r. Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Katowicach. W Bytomiu stał się jednym z organizatorów powojennego ruchu turystycznego, do dziś wiele osób uważa go tu za drugiego Aleksandra Janowskiego. Od momentu powstania Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w 1950 r. został jego członkiem, jednym ze współzałożycieli Oddziału PTTK w Bytomiu i w pierwszej kadencji sekretarzem jego zarządu.

Uzyskując kolejne uprawnienia kadry PTTK, został w 1952 r. współzałożycielem Koła Przewodników Bytomskiego Oddziału PTTK, pełniąc w nim w l. 1952-55 r. funkcję prezesa, a w l. 1955-56 - sekretarza, a do 1960 r. - członka Prezydium Zarządu Oddziału. W 1953 r. zainicjował on działalność sekcji turystyki pieszej, która w 1957 r. przekształcona została w Oddziałową Komisję Turystyki Pieszej, której Zygmunt Kleszczyński przez wiele lat przewodził lub był w jej władzach.

Był wspaniałym towarzyszem wędrówek i włóczęg, zwłaszcza w mniej licznym gronie, dzieląc się z uczestnikami swoją wszechstronną wiedzą krajoznawczą. Swoje doświadczenia przewodnika beskidzkiego i terenowego, przewodnika turystyki górskiej, zasłużonego instruktora krajoznawstwa, instruktora ochrony przyrody i opieki nad zabytkami przekazywał kolejnym pokoleniom w czasie licznych kursów i wycieczek szkoleniowych.

Równoległe z działalnością w bytomskim Oddziale PTTK prowadził on od 1952 r. działalność w Okręgu PTTK w Katowicach, początkowo jako członek Okręgowej Komisji Turystyki Górskiej i zastępca przewodniczącego Okręgowej Komisji Turystyki Pieszej (w l. 1960-65 przewodniczący tej Komisji), Okręgowej Komisji Przewodniczej i Okręgowej Komisji Krajoznawczej. Był do śmierci przewodniczącym Regionalnego Kręgu Instruktorów Krajoznawstwa.

Ze względów rodzinnych przeprowadził się w 1974 r. z Bytomia do Oświęcimia, gdzie również aktywnie działał w strukturach PTTK Oddziału "Ziemia Oświęcimska" i województwa bielskiego.

Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Honorową Odznaką PTTK, Medalem A. Janowskiego, Medalem 100-lecia Turystyki Polskiej, licznymi odznakami resortowymi i regionalnymi. IX Zjazd Krajowy PTTK nadał mu godność Członka Honorowego.

Zmarł niespodziewanie 17.09.1986 r. w Katowicach, w drodze na Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego. Pochowano go 25.09.1986 r. na cmentarzu w Rudzie Śląskiej - Wirku.

Dla utrwalenia pamięci o nim Zarząd Oddziału PTTK w Bytomiu nazwał żółty szlak pieszy biegnący ze stacji Bytom-Północ przez Las Bytomski i Rokitnicę - do Grzybowic imieniem Zygmunta Kleszczyńskiego.

BIBLIOGRAFIA:

- Kleszczyński Zygmunt, Ankieta członka kadry PTTK, rękopis;
- Chowaniec Andrzej, Zygmunt Janusz Kleszczyński, "Wierchy" r. 55, Kraków 1990 s. 317;
- Ciechanowski Stanisław, Wspomnienie pośmiertne, mpis;
- Pachelska Barbara, Zygmunt Kleszczyński, "Komunikaty, Informacje, Zawiadomienia ZW PTTK Katowice" wrzesień 1987 s. 13;
- 40 lat turystyki pieszej w Oddziale PTTK w Bytomiu, Bytom 1993; relacje syna Adama Kleszczyńskiego.

Edward Wieczorek (EdW)